

Felhívás és kérés

"Szeleczy Zita fényes csillag a magyar színpálya egén, aki tehetségét és szépségét onnan, felülről jövő ajándéknak tartotta és tartja ma is. Hatalmas ívű pályája szent misszióba torkollott a diaszpórában élő magyarok között. Életének két fókuszja: a magyarság és a hit szent gondolata. A magyar költészet ekhós szekerén bejárta a világot, s a szépséges szülőháza gyönyörű tájait, csodás emlékeit varázsolta hallgatósága elé szívvel, érzéssel, megejtő varázssal, ugyanakkor mély fájdalommal, de soha ki nem hunyó reménysugárral, megrázó, hatalmas erővel, mégis annyi bájjal és szépséggel."

Elkészült a HIT és MAGYARSÁG (Szeleczy Zita élete vallomásokban és dokumentumokban) című 480 oldalas kötet (80 oldal gyönyörű fényképpel) kézírata, A4-es méretben. A kötet nyomtatásához minden kis összegre szükségünk van. 10.000,- forint segítségért ajándék CD-t, 20.000 - forintért pedig egy kötetet adunk az adományozónak. A 20.000,- forintot vagy ennek megfelelő összegű bármilyen deviza fizetőeszközt adományozók neve a kötetben is megjelenik!

Segítségüket, támogatásukat változatlanul nagyon kérjük, és hálásan megköszönjük!

Tisztelettel és szíves üdvözléssel:

Iovag vitéz Jávör Zoltán ny. főiskolai tanár

Művészñ keresztfia és szellemi hagyatékának gondozója

E-mail: vorzoli@enternet.hu T.: 36-1-2266-884

OTP számlaszám (Forint) OTP Bank SWIFT azonosítója (BIC): OTPVHUB

IBAN: HU61 1177 3229 0371 3990 0000 0000

(A támogatáson szíveskedjék feltüntetni saját nevét, címét és az én nevem!)

OTP számlaszám: (Deviza): OTP bank SWIF1 azonosítója (BIC): OTPVHUB

IBAN: HU92 1177 5221 0898 7886 0000 0000 (Budapest XXII. ker. Fő-tér)

(A támogatáson szíveskedjék feltüntetni saját nevét, címét és az én nevem!)

Szakmai vélemény

A Jávör Zoltán úr által összeállított „Hit és Magyarország” című kötet - a benne felsorakoztatott dokumentumok segítségével - messzemenően hozzájárul ahhoz, hogy a 2007-ben „Magyar Örökség” díjjal kitüntetett Szeleczky Zita (1915-1999) életútját és életművét a nagyközönség hiteles formában megismerhesse, A könyv kiadását az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet szakmai szempontból méltánylandónak tartja.

Dr. Ács Piroska

Igazgató

Két lektori vélemény

Szeleczky Zita életéről, művészetéről, mélységes Isten-hitéről, hazaszeretetéről Hit és Magyarország címmel a Művészñ keresztfia vitéz Jávör Zoltán könyvet irt.

Mint a könyv egyik lektora a következőket ajánlom tisztelettel figyelmébe:

A kötet kiadása igen időszerű, a Magyar Örökség Díjas Művészñről eddig még nem jelent meg egyetlen, az életművet összefoglaló kötet sem, - amely a kiterjedt szempontokat szem előtt tartva munkásságát, életművét, korabeli dokumentumokat, a színikritikákat, emigrációs ténykedését és néhány visszaemlékezését hitelesen feldolgozta volna.

Annál is inkább lényeges, hogy mindezeket ismertessük, mert még a mai napig is számtalan hibás valótlan, téves értékeléseket olvashatunk, hallhatunk róla a hazai és a határon túli Médiákban. Ennek egyik alapvető oka az ismeretek hiánya. Részletes, helyes adatok alapján megirt filmográfia vagy színházi szerepléseiről készült össze-sítő feldolgozás sem készült. -

beleértve az emigrációt is. A majd 300 fénykép teszi teljessé a kötetet.

Külön értéke a könyvnek, hogy kilenc esztendei itthoni művészeti munkája mellett részletesen taglalja az idáig ismeretlen az emigrációban végzett magyarság-tudat megőrző tevékenységét - melyért 1994-ben elnyerte a Magyar Köztársasági Érdemrend Közép-keresztjét.

A kötet a (valószínűleg) a Püski Kiadó gondozásában jelenik majd meg és jelentős összegbe kerül.

Tisztelettel javaslom és kérem a kiadás anyagi támogatását.

Dr. Rosdy Ernőné Dr. Andriska Jolán

A magyar színháztörténet több más kollégájával - Muráti Lili, Szilassy László, Szörényi Éva - együtt Szeleczky Zitát évtizedekre számúzta a magyar köztudatból. Pedig az 1930-as, 40-es évek egyik egyik legnépszerűbb magyar színésznője a közönség egyik kedvence volt. Számos korabeli film főszereplője, a magyar színház bájos, körülrajongott üdvöskéje.

Pályáját kétszer törte derékba a történelem. Először szakmai döntését - nem akart méltatlan szerepben fellépni a Németországban vendégszereplő Nemzeti Színház társulatában - értelmezték félre, politikailag megbélyegezve a fiatal színésznőt. Másodszor a hazáját leigázó szovjet kommunista diktatúra elől külföldre menekülő színésznői politikai döntése élete hátralévő részében elszakította a hazai színházi élettől.

Ez a könyv hiánypótló, az első lépés afelé, hogy törlesszük tartozásunkat Szeleczky Zitával szemben. Filmjeit ma már mindenki ismerheti a tévé csatornák jóvoltából, de kevesen tudnak színházi sikereiről, életének buktatóiról és szinte semmit arról, hogyan alakult élete a több évtizedig tartó emigrációban: Olaszországban, Argentínában, az Amerikai Egyesült Államokban. E kötetből megismerhetjük hősiessé küzdelmét a magyar nyelv megtartásáért "külföldre szakadt hazánkfiak" között, missziós szerepvállalását a magyar költők, drámaírók, zeneszerzők műveinek ébrentartásáért, megismertetéséért a külhoni magyarság körében. Több évtized folyóiratcikkei, interjúi, kritikái, még soha nem publikált dokumentumai vannak e kötetben összegyűjtve. Egy hazájának, magyarságának elkötelezett, kényszerűségből külföldön élő színésznő önfeláldozó élete, küzdelmes pályája bontakozik ki az írásokból, levelekből, vallomásokból.

A válogatás, annak ellenére, hogy elfogult rokoni szeretet motiválta a könyv össze-állítását, igyekszik objektív lenni, nem elhallgatva a Szeleczky Zita elleni támadásokat, ellenérzéseket, elítélő dokumentumokat sem.

A kötet végén hasznos adattárakat talál az olvasó: Szeleczky Zita színházi és filmes szerepkatalógusát.

A kötetből azt is megtudhatjuk, hogy a színésznő zaklatott élete folytatódik a hagyaték sorsának alakulásában is. Szeleczky Zita idős korában hazatért Magyarországra, s igyekezetében, hogy szeretett nemzetére hagyja értékes hagyatékát, sokfelé hagyományozta azt. A szakemberekre vár a feladat, hogy feldolgozzák az immár Magyarországra került hagyatékot, és Szeleczky Zita alakját az őt megillető helyre állítsák a magyar színház 20. századi történetében. E könyv

szeretettel és rengeteg munkával összeállított anyaga bőséges anyagot szolgáltat, jó kiindulópont a több köz- és magángyűjteményben fellelhető anyag további kutatásához, feldolgozásához.

Gábor Júlia

Jávor Zoltán úrnak

1222 Budapest

Órnagy u. 5.

Ajánlás Szeleczy Zitáról szóló könyvének kiadásához

Szeleczy Zita művésznőről keresztfia, Jávor Zoltán készített monográfiát, méghozzá olyan teljességre törő. minden részletre kiterjedő anyagot, melyhez hasonló aligha jelent még meg magyar színésznőről. A Hit és Magyarság című kézirat vallomásokban és dokumentumok segítségével mutatja be Szeleczy Zita küzdelmes, de mégis teljes és mindig a hazát szolgáló életét, beszámol film- és színpadi szerepeinek soráról, a sztárral készült korabeli interjúkból pedig megelevenedik a világháború előtti korszak sztárjának fogadtatása. Majd következnek az emigrációs évek Dél-Amerikában, majd a nagysikerű turnék szerte a világon. Megismerhetjük a valóságot Szeleczy Zita politikai szerepvállalásáról is. szemben a megszálló németekkel és oroszokkal, s az őt távollétében elítélő Népbíróság hazugságait. Végül következik a hazatérés utáni rövid korszak, a kései elismerések és a levelek, emlékezések gyűjteménye. A könyv óriási gyűjtőmunka eredménye, melynek kiadása elképzelhetetlen a fényképanyag nélkül, de a jelenlegi keserves könyvkiadói viszonyok köze-pette e monográfia kiadása csak állami vagy alapítványi támogatással képzelhető el.

Szeleczy Zita egyik interjújában, népszerűsége csúcsán azt mondta: Szeretnék életem végéig játszani. És arra vágyódom, hogy halálom után azt mondják, hogy nemzeti érték voltam. amilyen Déryné volt". Ez a vágya teljesült, most már az utókoron a sor, hogy méltó emléket állítson a nagy színésznő emlékének - ezzel a könyvvel is.

Budapest. 2011-03-11. Szentmihályi Szabó Péter

Ima

Írta Szeleczy Zita

(1990)

Örökkévaló Isten, akinek tetszett, hogy elhívj bennünket magyar népedbe, leborulunk előtted ez ó esztendő utolsó, s az új esztendő első pillanatában Hozzád fordulunk a Te szent fiad, a Jézus Krisztus ígéretébe kapaszkodva, aki azt mondta, hogy ha valamit kérünk az Ő nevében, Te megadod azt.

Ó Istenünk, engedd meg, hogy eléd hozzuk azt a mindig friss, de a most következő esztendőben még elemibb erővel égető bánatunkat, hazánk, népünk tragédiáját. Hallgasd meg

könyörülő füllel panaszunkat és jobb jövőért való könyörgésünket!

Igazságos Isten, Te tudod, hogy mindig Érted, s az Igazságért Harcoltunk! Te tudod, hogy milyen nagy véráldozattal szereztük és tartottuk meg ezer éven keresztül azt a drága földet, melyet számunkra kijelöltél. Te tudod, hogy jó szívvel fogadtuk be azokat az idegeneket, akik nálunk menedéket, kenyeret, megélhetést vagy emberibb életformát kerestek. Te tudod, hogy az Európát fenyegető áramlatoknak mi álltunk ellen, s mi véreztünk el más nemzetek bol-dogulásáért. Mi véreztünk, míg hazánk területére befogadott nemzetiségek békében éltek és szaporodtak, úgy-annyira, hogy a végén már nemzetek lettek a nemzetben, s maguknak követelték véráztatta földjeinket. Te tudod azt is, hogy most 40 esztendeje a Sötétség hatalmával szövetkezve történelemhamisítással, ellenünk való hazug és csalárd rágalmakkal elérték, hogy országunk nagy részét elrabolhassák tőlünk és testvéreinket igájukba kényszerítsék...

A Gonoszság és Hazugság győzött most 40 esztendeje, s testvéreink tőlünk elszakítva szenvednek 40 év óta...

E most következő évben újra fel akarjuk emelni szavunkat a népünket ért igazságtalansággal szemben. Ó Istenünk, légy velünk ebben a küzdelemben. Harcolj velünk és értünk, hogy mi is - az Irántad való hűségben megújulva, megerősödve harcolhassunk Érted továbbra is, mint a Te néped.

Szabadítsd fel a mi szegény hazánkat, add vissza a tőlünk erőszakkal elszakított magyar területeket, hozd vissza hozzánk idegen uralom alatt szenvedő véreinket. Kérünk Téged, adj igaz bírakat ennek a világnak, hogy a nemzetünkre szórt rágalom süket fülekre találjon, s az igaz ügy diadalra jusson!

Édes jó Istenünk, állítsd vissza nagy kegyelmedből a tökéletes egységű Nagy-magyarországot s add, hogy népessége tiszta magyar legyen. Az idegen nemzetiségek találjanak bennünk barátokra, testvérekre, ha magyarokká akarnak válni, - de ha továbbra is gyalázkodó, ellenséges érzülettel viseltetnek irántunk, akkor hagyják el országunkat, ahol csak vendég- vagy menedékjoguk lehet. Menjenek saját hazájukba, ezeréves határainkon túlra.

Minket pedig erősíts meg Istenünk, növeld meg bennünket számban és hatalomban, Irántad és egymás iránti szeretetben, hűségben! Adj nekünk sok-sok magyar gyereket, s olyan rokon népek menekültjeit vezesd hozzánk, akik boldogan olvadnak bele népünkbe, s büszkék lesznek rá, hogy gyermekeik és unokáik magyarok lehetnek.

A Te szent Fiad, a Jézus Krisztus nevében kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Igazságtevő hatalmad szégyenítse meg azokat, akik nem hisznek az imádság erejében, s kishitűségükben azt állítják, hogy hiába a mi imádkozásunk az ellenség propagandájával és hazugságaival szemben.. Mi hiszünk az imádság, a Hit erejében, Jézus Krisztus szavában. Hisszük, hogy a Te akaratod a Végső Akarat. Hisszük, hogy visszaállíthatod számunkra a mi régi, szép és hatalmas Nagymagyarországunkat, s meg is teszed, ha mi azért állhatatosan és híven könyörgünk Hozzád a Te szent fiad, Jézus Krisztus nevében.

Istenünk, ne feledkezz meg rólunk és kérésünkről, ne szégyenítsd meg reménységünket, Benned és az Igazságban való hitünket. Elégeld meg magyar néped szenvedését, szolgáltass számára igazságot és add meg neki a boldogabb jövőt! A Jézus Krisztus nevében kérjük Tőled Atyánk!

Ámen.

A száműzött Szeleczy Zita

Elhangzott a Magyar Tudományos Akadémián, 2008. december 15-én, a Magyar Örökség megtisztelő cím laudációját írta és elmondta dr. Szigethy Gábor

Fogyatkozik azok száma, akik még látták a harmincas évek derekán a Nemzeti Színház színpadán semmiből támadt tündérr királykisasszonyként színpadra lépő és varázslatos bájával, elbűvölő mosolyával a nézőket azonnal meghódító fiatal színésznőt, Szeleczy Zitát.

Sokan vagyunk, akik az elmúlt két évtizedben, amikor újra láthatóak lettek régi filmjei, fél évszázados késéssel felfedeztük: tündöklően tehetséges, érzékeny és sokarcú színésznő volt Szeleczy Zita.

Számtalan szerepet játszott el a Nemzeti Színházban 1936 és 1941 között: terjedelmes szereplista, megsárgult fényképek, rajongó újságcikkek, idős emberek fakuló emlékezete őrzi a hajdani színésznő emlékét. Magyar örökség.

Ma már újra és újra megtekinthetjük filmjeit - az első, a Méltóságos kisasszony 1936-ban, az utolsó, Az első 1944-ben készült és Szeleczy Zita ma éppúgy imádnivaló, játékos és gyönyörű ifjú asszony, mint fél évszázaddal ezelőtt volt. Szomorú tény: mi férfiak már nem lehetünk reménytelenül szerelmesek belé. Magyar örökség.

Fogyatkozik a számuk, de még nagyon sokan vannak, akik Szeleczy Zitát fél évszázados emigrációja során látták, hallgatták, csodálták. Dél-Amerikában, Észak Amerikában, Ausztráliában, a világban mindenhol, ahol szétszóródva magyarok éltek és élnek, s akikhez a földrészekről földrészekre vándorló színésznő szólni akart, mert hitte, tudta és vallotta, hogy dolga van itt a földön: "Jövök, mint bujdosó igric, szeretném bejárni az egész világot, hogy egy-egy estére hazavigyem magyar testvéreimet egy országba, mely valaha boldog valóság volt mindannyiunk számára, ma pedig fájó, elérhetetlen álom..." A megszámlálhatatlanul sok pillanat, amelyben a színésznő boldoggá tette a hazájuktól távol, a szülőföldről elszakadva élő magyarokat: magyar örökség.

De magyar örökség, élő örökség a kalandos életű színésznő sorsa, életútja, a jobbról-balról

rázúduló rágalomhadjárat is. 1941-ben nem vállalta, hogy néhány napos próbával eljátssza a Nemzeti Színház németországi vendégszínházán Vörösmarty darabjában kedvelt és sikeres szerepe, Ledér helyett az alkatától idegennek érzett Tündét. A nácik lakásai azzal vádolták, hogy a fiatal színésznő nem akar színpadra lépni az úgymond "baráti" Németországban: Szeleczy Zitának távoznia kellett a Nemzeti Színházból. 1945-ben (és később is) a kommunisták lakásai véres szájú antiszemitizmussal vádolták és hiába állította 1947-ben a népbírói tárgyaláson a kommunista Gobbi Hilda, hogy Szeleczy Zita soha nem volt antiszemita, mégis három év börtönbüntetésre ítélte távollétében a bíróság. ("Röhej, hogy mi volt a fővád ellene. Szavalt Petőfi versét: "Jön a muszka, jön a muszka, itt is van már valóba.. " - nem tévedett Petőfi Sándor, nem tévedett Szeleczy Zita.") És hiába állította a kommunista Várkonyi Zoltán, hogy Szeleczy Zita neki, a származása miatt üldözött színésznek felajánlotta menedékül a saját lakását - a rágalmozó nyilasok után a rágalmozó kommunisták bélyegezték hazaárulónak a színésznőt.

Szeleczy Zita 1941-ben nem volt náci: ez volt a bűne. 1945-ben nem volt kommunista: akkor ez volt a bűne.

Színésznő volt, mélyen hívő ember és magyar: a nemzeti-szocializmustól éppúgy féltette Magyarországot, mint a nemzetközi szocializmustól, a náci csürrétől éppúgy, mint a kommunista hordáktól. Egy hol a nácik által, hol a kommunisták által megszállt országban az ilyen ember mindig bűnös. És nem Szeleczy Zita volt az egyetlen ember ebben az országban, aki éppúgy félt a náciaktól, mint a kommunistáktól. Magyar örökség.

Szeleczy Zita 1941-42-ben egy színi évadon át, dörgő tapsvihartól ünnepezve, az Operett Színház színpadán játszotta és énekelte Huszka Jenő operettjében 48-as forradalmárként: "Soha ne lengjen idegen zászló Budavár fölött".. A nézők értették, miről és miért énekel. És rettegéssel vegyes tapsvihar övezte akkor is minden fellépését, amikor 1944 őszén Petőfi Sándor versét szavalt: Fel a szent háborúra! Jön a muszka! A nézők értették, miről és miért énekel. Szeleczy Zita félt. Mindenki félt. Komp-országban élünk. Hitler embertelen birodalmából Sztálin embertelen birodalmába sodorta hazánkat a gátlástalan, erkölcsstelen nagyhatalmi érdek. Magyar Örökség.

És aki 1945 után nem lett a proletárdiktatúra híve vagy engedelmes alattvalója, ha itthon élt, ha itthon maradt, megtűrt "egyéb" volt; ha elmenekült: klerikális, antiszemita, reakciós, fasiszta. Magyar örökség.

Szeleczy Zita mélyen hívő, magyarságát egész életében töretlenül vállaló színésznő volt. Színésznő, aki a száműzetés keserű évtizedeiben vállalt, a megpróbáltatások közt is mindig vállalt szent feladatának tekintette, hogy sorstársaiban, bárhol a világban élő magyarokban Vörösmarty, Petőfi, Ady szavaival ébren tartsa a hitet: Komp-ország hazánk egyszer majd révbe ér, s Magyarországot nem hazaáruló gazemberek és ostoba ideológiák megszállott rabjai fogják kormányozni.

Megtörhetetlen hite legyen mindannyiunk magyar öröksége.

(Balog Zoltán Nekézseny, 2009. július 5.)

Igehirdetés a Szeleczy Zita emlékére tartott istentiszteleten

Jézus mondja: "Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővessző: aki énbenem marad, én pedig őbenne, az terem sok gyümölcsöt; mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek."

János evangéliuma 15,5

Gyökerekre mindannyiunknak szükség van ... A Biblia is gyökerekről beszél, ha egy kicsit másként is, mint ahogy azt mi el szoktuk képzelni. Jézus azt mondja, ha nem gyökereztek bennem, ha Ti, mint szőlővesszők nem gyökereztek a szőlőtőben, akkor bizony ti is kárhozatos életre vagytok ítélve, akkor Ti is el fogtok veszni, akkor Ti sem fogtok gyümölcsöt teremni. Ezt kell megértenünk, amikor megpróbáljuk újra fölfedezni a gyökereinket, megőrizni a hagyományainkat.

40 éven át azt mondták nekünk, azt hirdették nekünk mindenütt, iskolában, gyárban, bányában, pártgyűléseken, művelődési házakban, hogy nem számít, hogy mi volt. Nem számít, hogy hova tartoztál, nem számít, hogy milyen nemzetnek a tagja vagy, nem számít, hogy milyen vallásod van, felejtse el, most már mienk a jövő, az Internacionalizmusé a jövő.

Elmúlt ez az idő és mi újra keressük a gyökereinket. De hova tudunk mi igazán gyökerezni? Hogyan találjuk meg azt, ami a miénk volt, és ami elveszett. Ennek az igének a nagy és fontos mondanivalója az, hogy sohasem elég az, amit Te magadnak összekeresel, mint valami szimpatikus, divatos önazonosságot, és attól kezdve azt mondd magadról, hogy az vagyok, aki ezt és ezt képviseli, gondolja, szereti az életében. De az sem elég, ha csak átveszed azt, amit a szüleid adtak neked.

A Biblia tanítása szerint az embernek életében két kérdésre kell tudni jó választ adni - nem feltétlenül szavakkal, hanem inkább egész életével - ahhoz, hogy jó élete legyen. Mindkettőt a Biblia első lapjain olvashatjuk. Az első így hangzik: "Ádám, hol vagy?" Isten nem azért kérdezi ezt az első embertől, és utána minden egyes embertől, Tőled is: "hol vagy ember?", mintha nem tudná. Hanem azért, mert Ádám, az ember bizony eltévedt a saját életében, s így már nem tudja, hogy hol is van most ő, ki is ő tulajdonképpen.

Szeleczy Zitára emlékezve hálaadással mondhatjuk el, hogy ő erre a kérdésre: "Ádám hol vagy?", "Zita hol vagy?" jó választ adott. Akkor is, amikor Argentínában volt, akkor is, amikor az Egyesült Államokban volt, és akkor is, amikor Magyarországon volt. Mert tudta magáról, hogy ő kicsoda. Azt a nagyon egyszerű, szerény, de magabiztos választ adta - nem elsősorban szavakkal, hanem az egész életével -, hogy én magyar vagyok és keresztény. Ez számára nem csak gyökér, nem csak valami ajándék volt a szülői házból. Az ő életében benne van ennek a vidéknek minden íze, illata, szépsége, napfénye és esője, a poros utak és minden más...és azok a gyönyörű nyarak, amiket itt töltött. De a gyökér még ennél is sokkal mélyebben van. A gyökér az a mély meggyőződés, hogy a hit nélkül, amit Isten nekünk ajándékozott a Jézus Krisztusban, igazán még jó magyarok sem tudunk lenni. Nekünk a hitünkben van beleágyazva a magyarságunk. Hiszen a mi keresztény hitünk nélkül a magyarságunk úgy, mint ahogy minden más népnek az önazonossága nem más, mint pogányság. De Jézus Krisztusban a

magyarságunk Isten ajándéka. S ha a magyarságunk Isten ajándéka a Jézus Krisztusban, akkor a második kérdésre is jól fogunk tudni válaszolni.

Ugyanis a második, megint csak egy keserű és vádló kérdés, így hangzik: "hol van a te testvéred?" Hol van Ábel? - kérdezi Kanitól, a testvérgyilkostól Isten. Hiszen a kiontott vér fölkiált az égig, mert nem kapott emberi igazságot. Hol van a testvéred? Erre a két kérdésre kell tudni jól válaszolni: Ki vagyok én, és ki az, aki rám van bízva? Ki az, aki nélkülem elbitangolna, aki nélkülem elesne, és aki nélkül én egy küldetését, hivatását be nem teljesített ember lennék? Erre a második kérdésre akkor lehet jól válaszolni, ha tudom, hogy ki vagyok én. Ma elmondhatjuk, Istennek hálát adva mondhatjuk el, hogy Szeleczy Zita erre a második kérdésre is jól válaszolt. Arra, hogy hol van a te testvéred.

Mert megkereste a testvéreit, megkereste Ausztráliában, megkereste Dél-Amerikában, megkereste az Egyesült Államokban, megkereste levelekben, megkereste személyesen, megkereste avval a csodálatos művészettel, amit az Isten neki adott. Tudjuk, hogy a tehetség ajándékát Istentől nem érdemeink alapján kapjuk. Ha sikerül jó művésznak vagy szakembernek, vagy bárminek lennünk, az nem a mi érdemünk. A művészet, a hivatás akkor éri el a célját, ha továbbadjuk, amit kaptunk. Istennek az ajándékai arra vannak, hogy továbbadjuk őket. Van e csodálatosabb dolog, mint ha valaki a művészetét adja tovább? Szeleczy Zita továbbadta, szétszította, s ezért látjuk azt, mi, az utókor, hogy megdöbbenően erős a jelenléte ma is sokak életében.

Megdöbbenő és bátorító, hogy ma Magyarországon és nemcsak Magyarországon annyian vannak, akik Szeleczy Zita emlékét ápolják. Hiszen, gondoljunk bele, végül is Magyarországon alig jutott neki több mint 10 esztendő. Ez a 10 esztendő, annak a filmjei, annak a dalai, annak a színpadi szerepei elegek voltak ahhoz, hogy mélyen bevésődjön az emlékezetbe, a hangja, az élete a magyar emberek tudatába, de még inkább a szívébe. Annyira, hogy 40 év nem volt elég az ellenségeinek ahhoz, hogy kitöröljék. Emlékszem rá, hogy gyermekkoromban itt, Nekézsenyben az ő nevét úgy emlegettük magunk között, hogy a szánk elé tettük a kezünket. Nem volt feltétlenül ildomos, nem volt feltétlenül tanácsos büszkének lenni arra, hogy Szeleczy Zita ezt a falut tekintette a saját szülőföldjének. És mégiscsak eljött az idő. Mert az idő mindig eljön, csak hűségesnek kell lenni: Ha hűségesek vagyunk, az idő mindig eljön, hogy a gyökereinkre rátekinthessünk, és hálát adjunk azért, ami életben tartott bennünket. Ki vagy te és ki a te testvéred? Hol vannak a te gyökereid?

Akik vagyunk, azt nem mi csináljuk, azt nem mi csak részben alkotjuk Önazonosságunkat sokkal inkább ajándékba kapjuk. Ajándékba kaptuk az életünket és nem csak a pusztán biológiai, hanem a szellemi, a lelki életünket is. Kegyelemből élünk, kegyelemből vagyunk, és ha talán dorgálóan gondoltunk azokra, akiknek itt lenne a helyük a keresztyények és a magyarok között, de még sincsenek itt, akkor gondoljunk mi is úgy magunkra, hogy és mi miért vagyunk itt? Kinek köszönhető az, hogy mi itt vagyunk? Kinek köszönhető az, hogy mi jó helyen vagyunk? Miért vagyunk mi itt, ahol lennünk kell, az Úristennek a közelében és egymás közelében? Erre válaszként sok mindent föl lehet sorolni: "azért mert én akkor kiálltam, azért mert én akkor megtanultam, azért mert én nem felejttem el, azért mert nekem megtanították, mert volt nekem egy jó édesanyám, vagy nagymamám, vagy tanítóm, vagy tanárom, vagy lelkipásztorom, vagy barátom, vagy ki tudja kicsoda. De végső soron, ha belegondolunk, az,

hogy Istennek a kezében lehetünk, hogy jó helyen voltunk és vagyunk, az mégiscsak kegyelemből van.

Erre a kegyelemre kell igent mondani. Aki erre a kegyelemre igent tud mondani, aki el tudja mondani, hogy elsősorban nem személyes érdem, hogy ő jó helyen van, hanem az Isten ajándéka, az keresni fogja a testvéreit. Mert nem vagyunk olyan sokan, hogy bárkiről le lehetne mondani. Mindenki számít, és mindenkire szüksége van ennek a nemzetnek, és magának a Mindenható Istennek. Hiszen senkit sem teremtett hiába. Erre rádöbben, ezt megérezni, ezt, hogy ez a kiválasztottság a mi csodálatos ajándékunk; ez rejlik benne ebben a mondatban: Ti vagytok a szőlővessző, én pedig a szőlőtő - mondja Jézus -, maradjatok meg én bennem. Ez a feladat: maradni. Maradni akkor is, ha menni kell, akkor is, ha hosszú tekervényes utakat teszünk meg, lélekben akkor is maradni. Maradni ott a forrásnál, maradni ott Istennek a szereteténél. Igen, ez az összekötöttség, ez a személyes kapcsolat. Mennyiszer hallhattunk már erről ebben a templomban. Személyes kapcsolat nélkül nem ér semmit, sem az összeválogatott identitás sem a hagyomány sem a tradíció, még a történelmünk sem még az egyházunk története sem, még a magyar kereszténység története sem ér semmit anélkül, ha erről belülről lelkünkben nem mondunk rá igent. Nem mondjuk azt, hogy igen, igen ő az enyém, igen őt kaptam, és rá igent mondok Jézus Krisztusra. Ez a személyes kapcsolat nem egyszerűen valami magánügy, vagy privát dolog, érzelmes elköteleződés Jézus mellett. Ebben az evangéliumi mondatban szépen benne vannak ennek a Krisztushoz tartozásnak a kozmikus dimenziói. Hiszen nemcsak egyszerűen magáról beszél Jézus, mint szőlőtőről, hanem, mint a háttérben, megjelenik a szőlősgazda.

A Szentháromságnak a titka sejlik föl, az Atya, a Fiú és aki a belegyökerezést, az összekapaszkodást adja a Szentlélek-Isten. Kálvin János mondja: "a Szentlélek nem más, mint a kapcsolat (vinculum), a kötelék, mely bennünket Istenhez és Jézus Krisztushoz köt". Ebben az Igében benne van az a csoda, hogy a szőlősgazda és a szőlőtő együtt munkálkodnak. A mi teremtettségünk, és a mi megváltottságunk az összetartozik.

Isten megteremtett bennünket, és arra teremtett meg, hogy majd egyszer életünkben eljőjön a pillanat, amikor igent mondunk Neki. Úgy mondunk igent, hogy úgy érezzük, nem is mondhatunk mást. És ki másnak mondhatnánk igent, mint neki, a mi életünk Teremtőjének, Gazdájának, a mi életünk Urának. Aki megteremtett, aki elkészítette az életünket, az elkészítette a megváltást is a mi életünkre, hogy tudjuk azt, jó helyen vagyunk. Jó helyen vagyunk az életünkben, ebben az országban. Ebben az országban, amelyik egy tejjel-mézzel folyó Kánaán lehetne, és volt is már néhányszor a történelemben. Csak éppen ne úgy lagnánk, ahogy lakjuk, csak éppen ne csak egyszerűen ország lakosok lennénk, hanem olyan polgárok, akik tudják, hogy ajándékba kapták ezt a földet és ezzel el kell számolni. Nem is elsősorban egymásnak, nem majd valamifajta világi bírósági tárgyaláson, - bár lehet, hogy lesznek, akiknek ott is el kell majd számolni egyszer, hogy mit tettek ezzel a földdel -, hanem mindenképp előttről elsősorban Istennek a színe előtt kell elszámolni azzal a jó hellyel, azzal a jó földdel, azzal a jó világgal, amit nekünk adott embereknek, hogy mit tettünk vele.

Hogy jó választ tudjunk adni, ne szavakba, ne ékesszólásban, hanem az egész életünkben, ahhoz megváltott embernek kell lenni. Ahhoz, hogy minden a miénk lehessen, és jó lehessen, ahhoz bele kell gyökerezni az életünknek a Megváltóba. A világ törvénye ma az, hogy ha az

ember azt, ami az övé nem fogja meg, nem ragaszkodik hozzá, akkor elveszik tőle. Lehet, hogy nem gonosz emberek veszik el, hanem csak valamilyen szellő, vagy valamilyen szélvihar, a világ huzatja elragadja. Persze sokan emlékeznek az életnek arra a természetes rendjére, amiről úgy gondoltuk annak idején, hogy mindig így lesz, hogy a vasárnap az vasárnap, a hétköznapi az hétköznapi, a tavasz, az tavasz, a nyár az nyár. Én is emlékszem még azokra a tiszta kék színű kötőkre itt Nekézsenyben úgy negyven évvel ezelőtt, melyeket a gazdák odakötöttek az ünneplő, vasárnapi ruhájuk elé, amikor megetették az állatokat, mert a vasárnap az Istené volt, és az Isten házáé, meg a családé. Tisztának kellett lenne ehhez, és föllocsolták, majd szépen felsöpörték még az udvarokat is.

Hol van már ez a világ, ahol rendje volt az életnek? Süllyedőben van, mert nem ragaszkodtunk hozzá elég erősen. Mert ha belül nincs rend, akkor kívül sem lesz sohasem. Ennek a belső rendnek a kivetülése lehet, hogy másként történik ma már, mint ahogy történt 30-40 vagy 50 évvel ezelőtt, de mégiscsak lehetséges élni ezt a szabadságban kapott rendet az ajándék által, melyet Isten nekünk adott, s lehet általa gyümölcsöt teremni. Ezen múlik minden, ezen múlik a jövő. Ez a mi bizonyosságunk, hogy a jövője ennek a falunak, ennek az országnak, ennek a nemzetnek, a Kárpát-medence jövője nem gonosz emberek szándékain múlik, nem a világtörténelem alakulásán múlik, még csak nem is a politikusokon múlik, hanem egyedül Isten kegyelmén és azokon, akik megragadják ezt a kegyelmet.

Egyetlen igazán fontos kérdés van: lesznek-e, vannak-e gyümölcstermő emberek? Vannak-e akik sok gyümölcsöt hoznak az életükkel? Akikből de mindaz az élet, mindaz az életerő, amit fölszívtak a történelemből, a hitükből, a lelkükből, Isten ajándékaiból, az kiárad a szőlővesszőkön keresztül, és gyümölcs lesz belőle meg gazdagság. Ahogyan Szeleczky Zita élete és művészete is kiáradt. Ez a gazdagság itt van közöttünk.

Pál apostol egyik helyen arra biztat, hogy vegyük birtokba, örüljünk annak, amit ebben világban kaptunk, a természetnek, az országunknak, a nemzetünknek, örüljünk embereknek. Mert őket ajándékba kaptuk és ma is hálával tartozunk azért, hogy ilyen csodálatos emberek nőhettek, növekedhettek ezen a vidéken. Ennek a vidéknek, ennek a helynek a gyümölcse ő, a művésznő, akit csodálunk ma. Ő a miénk, s minden, ami széppé teszi ezt az országot, az életünket. De van egyetlenegy egy feltétel, s minden ezen múlik. Ha ez nem teljesül, akkor a legjobb dolgok is ellenünk fordulhatnak. Minden a miénk. Akár élet, akár halál, akár elmúlt dolgok, akár eljövendő dolgok, akár magasság, akár mélység. Minden és mindenki a miénk egy feltétellel: ha mi a Krisztuséi vagyunk.

Ő a mi igazi gyökerünk. Hozzá kell ragaszkodnunk. De hála az Istennek, hogy erre nem egyedül kell vigyáznunk, hanem vigyáz velünk életünknek teremője és megváltója, maga a szőlőtő, Jézus Krisztus!